

Een amandelteler in zijn boomgaard in Atwater, Californië.

De amandelteelt in Californië staat onder druk, nu de staat voor het vierde achtereenvolgende jaar kampt met watergebrek. Links een gezonde amandeltak, rechts een verdroogde amandel. FOTO'S AP, AFP

van amandelboeren is dan ook heel sterk. Van burgers verlangt de overheid momenteel allerlei waterbesparende maatregelen, maar de amandelboeren mogen gratis of zelfs met subsidie grondwater oppompen."

Of amandelmelk daarom meteen niet duurzaam is, is volgens hem moeilijk te zeggen. "Het hangt ervan af of je het zelf maakt, of van welke producent je het koopt. Het is namelijk geen beschermd product. In theorie zou je van één amandel, wat suiker, verdikkingsmiddelen en een hoop water een liter amandelmelk kunnen produceren. Als je maar één amandel gebruikt, valt het wel mee met die voetafdruk."

"In een literpak amandeldrink van Alpro zitten twintig amandelen", reageert Greet Vanderheyden, duurzaamheids- en communicatiemanager bij Alpro. Dat is ongeveer een handvol. De grootste verkoper van plantaardige zuivel in Nederland (marktaandeel 85 procent) voelt zich door de commotie in Californië niet enorm aangesproken. "Onze amandelen komen niet uit Californië, maar uit Zuid-Europa, voornamelijk Spanje", legt Vanderheyden uit. "Om het transport van onze grondstoffen te beperken, kopen wij onze grondstoffen namelijk zo dichtbij mogelijk in." Of de amandelen van

Lima en Ecomil, twee andere merken die in Nederland amandelmelk verkopen, uit Californië komen is niet duidelijk, beide merken waren niet beschikbaar voor commentaar.

Plant versus koe

Spanje is eveneens een regio die kampt met waterschaarste. Vanderheyden beaamt dan ook dat de watervoetafdruk van de Alpro amandeldrink groot is. "Die is vergelijkbaar met die van koeiemelk. Maar uit een levenscyclusanalyse die wij hebben laten uitvoeren, blijkt dat de drank op andere milieuaspecten zoals landverbruik en de uitstoot van broeikasgassen juist goed scoort. In vergelijking met een liter halvolle koeiemelk, is voor een liter Alpro amandeldrink anderhalf keer minder land nodig. De CO₂-uitstoot van een liter gewone melk is drieënhalve keer zo groot als die van een liter amandeldrink."

Mart Bles, onderzoekscoördinator bij Questionmark, een organisatie die onderzoek doet naar de duurzaamheid van consumentenproducten, beaamt dat plantaardige zuivelproducten zoals sojayoghurt en amandelmelk duurzamer zijn dan zuivel op basis van koeiemelk. "Behalve dat het houden van koeien ruimte en

‘Het gaat om een miljoenenindustrie. De lobby van amandelboeren is dan ook heel sterk.’

energie kost, vergt het telen van soja en andere gewassen die aan de koeien worden gevoerd namelijk veel land en kunstmest. Voor het telen van soja, palmscheuten en ander krachtvoer voor vee worden bovendien bossen gekapt. Daarnaast zitten in de mest van koeien stoffen als ammoniak, fosfor en het broeikasgas methaan. Dat gas komt ook vrij uit de dar-

men van het dier. Het is dus beter om van planten rechtstreeks zuivel te maken in plaats van ze eerst nog aan een koe te voeren. Dat is ook nog eens diervriendelijker." Veel melkkoeien zien immers nooit de wei. Bovendien moeten koeien om melk te produceren jaarlijks kalveren. De stierkalfjes en een deel van de vaarskalfjes zijn ongewenst en worden verkocht aan opfokbedrijven waar de omstandigheden vaak te wensen overlaten.

Dat betekent volgens hem niet dat plantaardige zuivelproducten per se groen zijn. "Amandelen scoren bij ons minder goed omdat het gewas in waterschaarse gebieden wordt geteeld," zegt onderzoeker Bles, maar aan soja kleven volgens hem ook nadelen. "De soja die voor plantaardige melk en vleesvervangers wordt geteeld, is meestal afkomstig uit verantwoord beheerde gebieden. Dat houdt in dat er geen bossen voor zijn gekapt en dat de gewassen niet genetisch veranderd zijn. Maar per hectare is de opbrengst van soja niet heel groot. Er is dus meer landbouwgrond nodig om het te telen. Daarnaast is er energie nodig om stoom te maken om de melk uit de sojabonen te persen. En dat draagt ook bij aan de klimaatverandering."